

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: pielęgniarstwo

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Śląski Uniwersytet
Medyczny w Katowicach

Data przeprowadzenia wizytacji: 26 – 27 listopada 2020

Warszawa, 2020

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	15
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	21
Brak	24
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	27
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	29
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	31
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	33
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	35
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	38

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Bożena Czarkowska-Pączek, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Grażyna Iwanowicz -Palus - ekspert PKA
2. prof. dr hab. Józef Kobos - ekspert PKA
3. lek. Krystyna Pierzchała - ekspert ds. pracodawców
4. Robert Kupis - ekspert ds. studenckich
5. Ewelina Dyląg-Pawłyszyn - sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo prowadzonym przez Wydział Nauk o Zdrowia (WNoZ) Śląskiego Uniwersytetu Medycznego (ŚUM) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. Polska Komisja Akredytacyjna po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Pierwsze dwie oceny programowe, które zakończyły się wydaniem oceny pozytywnej odbyły się w 2004 r. oraz 2009 r. Ostatnia ocena - instytucjonalna została przeprowadzona w roku akademickim 2013/2014 i również zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Prezydium PKA nr 537/2014 z dnia 4 września 2014 r.).

Bieżąca wizytacja została przygotowana i przeprowadzona w trybie zdalnym zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna. Zespół oceniający poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej Jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Dokonano także podziału zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z władzami Uczelni, zespołem przygotowującym raport samooceny, studentami, Samorządem Studenckim, przedstawicielami studenckich kół naukowych, nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości i funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ponadto podczas wizytacji przeprowadzono hospitację zajęć oraz weryfikację bazy dydaktycznej i biblioteki wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji zespół oceniający dokonał przeglądu losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi, o których zespół oceniający poinformował władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	pielęgniarstwo	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o zdrowiu	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4/120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	200/10 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	----	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister pielęgniarstwa	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	268	25
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1310 – tok studiów zakończonych pracą magisterską o charakterze pogładowym 1315 - tok studiów zakończonych pracą magisterską o charakterze badawczym 1330 - tok studiów zakończonych pracą magisterską o charakterze doświadczalnym	1310 – tok studiów zakończonych pracą magisterską o charakterze pogładowym 1315 - tok studiów zakończonych pracą magisterską o charakterze badawczym 1330 - tok studiów zakończonych pracą magisterską o charakterze doświadczalnym
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć	110 ECTS	110 ECTS

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	64 ECTS	64 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	6 ECTS	6 ECTS

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku pielęgniarstwo w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach są zgodne z misją i strategią Uczelni. Strategia Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach – opracowanie na lata 2015-2021 (Dokument przygotowany przez Zespół ds. Opracowania Projektu Zmian do Strategii Rozwoju Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, powołany na mocy Zarządzenia Rektora nr 71/2013 z dnia 11.06.2013r.) w swoich podstawowych założeniach zakłada: kształcenie studentów w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy i umiejętności niezbędnych w pracy zawodowej; prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych; upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki, kultury narodowej; działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych; uczestnictwo w sprawowaniu opieki medycznej w zakresie i formach określonych w przepisach o działalności leczniczej, a także realizację zapisów Deklaracji Bolońskiej – kształcenie przez całe życie (lifelong learning): od uniwersytetu pierwszego wieku, aż po uniwersytet trzeciego wieku. Koncepcja kształcenia w zawodzie pielęgniarstwa na poziomie studiów II stopnia nawiązuje do misji Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, jaką jest odkrywanie i przekazywanie prawdy poprzez prowadzenie badań naukowych, nowoczesne kształcenie studentów w zawodach medycznych, w powiązaniu z wychowaniem w duchu poszanowania wolności, nauki humanizmu i etyki oraz współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku pielęgniarstwo w przypadku studiów drugiego stopnia powinny się mieścić w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie naukowej jako wiodącej – nauki medyczne lub nauki o zdrowiu. Jednak Uczelnia, zgodnie z Uchwałą nr 63/2019 z dnia 16 października 2019 r. Senatu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, przyporządkowała kierunek pielęgniarstwo w 100% do dyscypliny nauki o zdrowiu, mieszczącej się w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową nie tylko w dyscyplinie nauki o zdrowiu, do której kierunek jest przyporządkowany, ale również w dyscyplinie nauk medycznych. Działalność naukowa prowadzona na Wydziale Nauk o Zdrowiu w Katowicach mieści

się w obszarze dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Koncepcja i cele kształcenia na studiach drugiego stopnia kierunku pielęgniarstwo pozwalają na ukierunkowanie procesu kształcenia na naukowy aspekt opieki świadczonej przez pielęgniarki na rzecz pacjentów w różnym okresie życia i stanie zdrowia oraz rozwój aktywności naukowej studentów i pogłębiania motywacji do samokształcenia oraz nabywania umiejętności współpracy i odpowiedzialności naukowej.

Koncepcja ta zakłada realizację programu kształcenia na kierunku pielęgniarstwo na poziomie studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim, uwzględniającego aktualne wyniki badań naukowych, dostosowanie do dynamicznie zmieniających się kompetencji i samodzielności zawodowej pielęgniarki oraz zapewnienie nie tylko wysokiej jakości przygotowania studentów do obecnego i przyszłego rynku pracy, ale także podejmowania aktywności naukowej. W tym celu nauczyciele akademicki systematycznie doskonalą programy kształcenia poprzez ich aktualizację oraz poprzez zwiększenie przejrzystości procedur tworzenia programów kształcenia. Istotnym elementem kształcenia na kierunku pielęgniarstwo jest wdrażanie metod dydaktycznych aktywizujących studentów na zajęciach poprzez: wykorzystanie nowoczesnych technologii w nauczaniu symulacji procesów klinicznych oraz orientację zajęć klinicznych na współpracę interpersonalną (pielęgniarki, lekarza i innych członków zespołu interdyscyplinarnego) i samodzielność zawodową absolwentów.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku pielęgniarstwo uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla opieki świadczonej przez pielęgniarki (licencjatów/magistrów pielęgniarstwa) oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy związanego z praktyką zawodową pielęgniarki. Uwzględniają dynamiczną progresję pielęgniarstwa, głównie związaną z poszerzaniem zakresu kompetencji i samodzielności zawodowej pielęgniarki, wymagających interdyscyplinarnego wykształcenia, ale także z kształtowaniem kompetencji badawczych magistra pielęgniarstwa. Uwzględniają także konieczność dostosowania kształcenia do potrzeb nie tylko studentów, ale także społeczeństwa, odpowiadając tym samym na potrzeby interesariuszy zewnętrznych – przyszłych pracodawców dla absolwentów kierunku pielęgniarstwo.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone głównie we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i w mniejszym stopniu z interesariuszami zewnętrznymi. Jednym z aspektów strategicznych Uczelni, w tym również wizytowanego kierunku jest zacieśnianie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym, tj. dostosowywanie programów oraz metod kształcenia do potrzeb rynku pracy poprzez stałą współpracę z pracodawcami.

Uczelnia zatrudnia wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę posiadającą doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, gwarantującą zdobycie przez studentów właściwego poziomu wiedzy i umiejętności oraz kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki. Istotną rolę w kreowaniu i realizacji koncepcji kształcenia odgrywają interesariusze wewnętrzni, w tym głównie nauczyciele i studenci.

Kierunkowe efekty uczenia się przypisane do poszczególnych grup zajęć i określonych przedmiotów są zgodne z koncepcją i celami kształcenia na studiach na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku pielęgniarstwo.

Efekty uczenia się dla studiów drugiego stopnia od roku akademickiego 2019/2020 uwzględniają charakterystyki 7 poziomu drugiego stopnia stanowiące rozwinięcie uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia, które obejmują charakterystyki 7 poziomu drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4, określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na

poziomach 6- 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018r. poz. 2218) i uwzględniają pełny zakres efektów określonych w standardach kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu pielęgniarki, określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019r. w sprawie standardów kształcenia przygotowujące do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego - Załącznik nr 4 (Dz. U. 2019r. poz. 1573).

Efekty uczenia się, które są określone w obowiązujących standardach kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, na poziomie studiów II stopnia, są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki medyczne i dyscypliny nauki o zdrowiu, do których kierunek powinien być przyporządkowany, a który Uczelnia przyporządkowała wyłącznie do dyscypliny nauki o zdrowiu. Ponadto są również zgodne nie tylko ze stanem praktyki w obszarach pielęgniarstwa działalności zawodowej i zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku pielęgniarstwo, ale także z zakresem działalności naukowej uczelni w dyscyplinie nauki medyczne i dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze, które przejawiają się w prowadzeniu badań naukowych i upowszechnianiu ich wyników poprzez udział w działalności naukowej Studenckich Kół Naukowych istniejących przy jednostkach organizacyjnych Wydziału oraz indywidualnej działalności naukowej pod kierunkiem nauczyciela akademickiego oraz komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

Zakładane efekty uczenia się na studiach II stopnia zostały określone dla całego kierunku studiów i poszczególnych modułów zajęć tj. odpowiednio na studiach od roku akademickiego 2019/2020 i 2020/2021 - nauki społeczne i humanistyczne, zaawansowana praktyka pielęgniarstwa, badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa.

Efekty uczenia się są ściśle związane ze specjalistycznym przygotowaniem do realizacji zawodu pielęgniarki właściwym dla uzyskania tytułu magistra pielęgniarstwa, jak również działalności naukowej: prowadzenia badań w zakresie swojej specjalności, upowszechniania ich wyników w celu rozwoju praktyki pielęgniarstwa.

Efekty uczenia się uwzględniające kompetencje badawcze zostały w szczególności określone dla modułów zajęć obejmujących badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa oraz zaawansowaną praktykę pielęgniarstwa, pozwalających na uwzględnienie aktualnie stosowanych w praktyce rozwiązań naukowych opartych na kryteriach medycyny opartej na wiarygodnych i aktualnych danych naukowych Evidence Based Medicine i praktyce pielęgniarstwa Evidence Based Nurse Practice oraz tendencji rozwoju dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Efekty te umożliwiają zdobycie przez studenta kompetencji badawczych i kompetencji społecznych właściwych dla zakresu pracy naukowej i podjęcia dalszego kształcenia w szkole doktorskiej.

Efekty uczenia się dla kształcenia praktycznego na poziomie studiów drugiego stopnia - praktyk zawodowych zostały przypisane do modułu nauk społecznych i humanistycznych oraz zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa. Efekty te umożliwiają także zdobycie przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych właściwych dla zakresu pracy pielęgniarki/magistra pielęgniarstwa i podjęcia dalszego kształcenia podyplomowego. W kontekście orientacji na oczekiwania i potrzeby otoczenia zewnętrznego, w tym w szczególności rynku pracy, należy wskazać, że jednym ze sposobów weryfikacji efektów uczenia się są opinie interesariuszy zewnętrznych, u których studenci realizują kształcenie praktyczne.

W trakcie przeprowadzonych rozmów z otoczeniem społeczno-gospodarczym - pracodawcami reprezentującymi, m.in. lecznictwo stacjonarne i samorząd zawodowy pielęgniarstwa i położnych potwierdzono, iż wymagane efekty uczenia się w zakresie przygotowania praktycznego do

wykonywania zawodu pielęgniarki /magistra pielęgniarstwa są osiągnięte zgodnie z założeniami standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki na poziomie studiów drugiego stopnia.

Efekty uczenia się przypisane do języka angielskiego od roku akademickiego 2019/2020 i 2020/2021 na poziomie studiów II stopnia umożliwiają osiągnięcie poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, który jest sprofilowany zawodowo z zakresu pielęgniarstwa.

Efekty uczenia się na kierunku pielęgniarstwo, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty te wynikają ze standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu pielęgniarki, są kompletne, opracowane w formie pisemnej i nie zawierają powtórzeń. System weryfikacji efektów uczenia się obejmuje poszczególne etapy realizacji procesu kształcenia. Cele i efekty uczenia się są zgodne z założeniami standardu kształcenia oraz odpowiadają kompetencjom zawodowym określonym w art. 4 Ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2011r. nr 174 poz. 1039 z. późn. zm.; Dz. U. z 2020r. poz. 562 – tekst jednolity).

Zdefiniowane efekty uczenia się obejmują kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z właściwie dobranymi metodami ich weryfikacji oraz profilem ogólnoakademickim.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni oraz polityką jakości, są związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki o zdrowiu, do której kierunek jest przyporządkowanych oraz w dyscyplinie nauki medyczne, są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy oraz zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Uczelnia przyporządkowała nieprawidłowo oceniany kierunek pielęgniarstwo wyłącznie do dyscypliny nauki o zdrowiu, chociaż koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie nauki o zdrowiu, jak i w dyscyplinie nauki medyczne, co jest podstawą obniżenia oceny kryterium.

Efekty uczenia się na wizytowanym kierunku pielęgniarstwo na poziomie studiów II stopnia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim, z właściwym 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny nauk o zdrowiu, do której kierunek jest przyporządkowany i w zakresie dyscypliny nauki medyczne. Uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze, umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej oraz zawodowej właściwie dla kierunku pielęgniarstwo oraz są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Efekty uczenia się na wizytowanym kierunku pielęgniarstwo na poziomie studiów II stopnia zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Załącznik nr 4 - Dz. U. 2019r. poz. 1573).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Zaleca się dokonanie zmiany przyporządkowania kierunku studiów pielęgniarstwo do obu dyscyplin naukowych określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarstwa – nauki medyczne i nauki o zdrowiu, jednocześnie wskazując, która z tych dyscyplin stanowi wiodącą, biorąc pod uwagę, że efekty uczenia się w większości odnoszą się do nauk o zdrowiu.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na studiach II stopnia na kierunku pielęgniarstwo są zgodne z założonymi efektami uczenia się. Uwzględniają wiedzę i jej zastosowanie w zakresie dyscypliny nauki o zdrowiu oraz dyscypliny nauki medyczne. Uwzględniają normy i zasady oraz obecny stan praktyki obszaru działalności zawodowej pielęgniarstwa i zawodowego rynku pracy w zakresie świadczeń pielęgniarstwa oraz są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu - dyscyplinie nauk o zdrowiu, do której kierunku pielęgniarstwo został przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej Wydziału Nauk o Zdrowiu w Katowicach.

Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów zapewniają uzyskanie efektów uczenia się, wynikających ze standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu pielęgniarstwa na poziomie studiów II stopnia i umożliwiają podjęcie studiów w Szkole Doktorskiej. Ponadto treści programowe zostały powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się ze standardu oraz dyscypliną nauk o zdrowiu do której przypisano kierunek pielęgniarstwo. Treści kształcenia np. dotyczące metodologii jako nauki, struktury procesu badawczego, organizacji badania naukowego czy struktury publikacji odnoszą się do kierunkowych efektów uczenia się z grupy zajęć – badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa.

Czas trwania studiów II stopnia stacjonarnych, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów oraz nakład pracy konieczny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisany do zajęć są oszacowane poprawnie, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Czas trwania kształcenia na studiach drugiego stopnia, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, rozpoczynających się od roku akademickiego 2020/2021 i 2019/2020 wynosi 4 semestry, liczba godzin kształcenia realizowana w ciągu całego cyklu kształcenia wynosi: 1310 godzin / 1315 godzin / 1323 godzin, w zależności od rodzaju podjętej pracy magisterskiej (praca pogładowa – 1310 godzin, badawcza – 1315 godzin, doświadczalna – 1330 godzin), a nakład pracy studentów oszacowano na 120 punktów ECTS.

Czas trwania studiów, obejmujący 4 semestry, nakład pracy mierzony łączną liczbą 120 punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Dla programu studiów realizowanego od roku akademickiego 2020/2021 (zatwierdzonego Uchwałą Senatu SUM nr 50/2020 z dnia 24.06.2020r.) i realizowanego od roku akademickiego 2019/2020 (zatwierdzonego Uchwałą Rady Wydziału nr 468/2019 z dnia 23.09.2019r., korekta do Uchwały RW nr 290/2019 z dnia 23.04.2019 r.), godziny zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów zostały przyjęte zgodnie ze standardem przygotowującym do wykonywania zawodu pielęgniarki na poziomie studiów drugiego stopnia, określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019r. w sprawie standardów kształcenia przygotowujące do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego - Załącznik nr 4 (Dz. U. 2019 r. poz. 1573). Sekwencja zajęć oraz dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

Zakładane efekty uczenia się, treści programowe, formy i metody kształcenia tworzą spójną całość.

Program kształcenia zawiera w większości wymagane proporcje zajęć teoretycznych i praktycznych, a ich usytuowanie w poszczególnych etapach kształcenia umożliwia osiągnięcie założonych efektów uczenia się i uzyskanie wymaganej struktury kwalifikacji absolwenta.

Program kształcenia obejmuje grupy zajęć:

- A. Nauki społeczne i humanistyczne (270 godzin, 23 ECTS);
- B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska (510 godzin, 40 ECTS);
- C. Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa (170 godzin, 15 ECTS);
- D. Praktyki zawodowe (200 godzin, 10 ECTS);

W grupie zajęć dodatkowych (150 godzin do dyspozycji uczelni, 12 ECTS) zostały wskazane dwa przedmioty fakultatywne: *aktywność ruchowa adaptowana /psychologia i relacje interpersonalne* (25 godzin, 3 ECTS).

Chociaż program kształcenia umożliwia wybór zajęć, którym przypisano 6 punktów ECTS (85 godzin), to jednak tylko dwa przedmioty: *aktywność ruchowa adaptowana/psychologia i relacje interpersonalne* w wymiarze 25 godzin/3 punkty ECTS zostały wskazane w grupie zajęć do dyspozycji uczelni, a dwa kolejne: *ekonomia, finanse, marketing /polityka zdrowotna i systemy zabezpieczeń* (60 godzin, 3 ECTS) zostały wyodrębnione w module Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa, co jest niezgodne z zapisami standardów kształcenia na kierunku pielęgniarstwo na poziomie studiów II stopnia. Może to również oznaczać, że niektórych efektów uczenia się przypisanych do modułu *badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa* (170 godzin/15 ECTS) ze względu na zmniejszenie o 60 wymiaru godzin i 3 punktów ECTS, studenci nie osiągają.

Program kształcenia na studiach drugiego stopnia umożliwia studentom będącym absolwentami studiów pierwszego stopnia, którzy rozpoczęli kształcenie przed rokiem akademickim 2016/2017 i nie ukończyli kursu specjalistycznego, o którym mowa w art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, osiągnięcie szczegółowych efektów uczenia się określonych dla studiów pierwszego stopnia w zakresie wystawiania recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich.

Program kształcenia uwzględnia formę studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych i jest jednolity dla obu form, gdzie przyjęto taką samą liczbę punktów ECTS – 120 oraz tożsame efekty uczenia się i treści programowe.

Program kształcenia uwzględnia zajęcia/grupy zajęć (np. *zagrożenia środowiskowe i interwencje kryzysowe*) odpowiadające poszczególnym obszarom działalności naukowej w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w szczególności w dyscyplinie nauki o zdrowiu, do której jest

przyporządkowany kierunek pielęgniarstwo, ale również w dyscyplinie nauki medyczne. Grupy zajęć, w ramach których studenci studiów drugiego stopnia kierunku pielęgniarstwo osiągają szczegółowe efekty uczenia się zostały zaplanowane w wymaganym wymiarze punktów ECTS dla poszczególnych grup zajęć A, B i C zgodnie z wymaganiami standardu kształcenia na kierunku pielęgniarstwo. Plan studiów umożliwia studentowi wybór przedmiotów fakultatywnych, zgodnie z zainteresowaniami naukowymi i zawodowymi studenta. Sumaryczny wskaźnik punktów ECTS grupy zajęć związanych z prowadzoną na Wydziale Nauk o Zdrowiu w Katowicach działalnością naukową stanowi więcej niż 50% liczby punktów ECTS (tj. 64 punkty ECTS).

Na studiach drugiego stopnia kształcenie praktyczne jest realizowane w formie ćwiczeń, zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych.

Plan zajęć studiów II stopnia obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano liczbę punktów ECTS, zgodnie ze standardami kształcenia. Na studiach drugiego stopnia rozpoczynających się od roku akademickiego 2020/2021 i 2019/2020 w module Nauki społeczne i humanistyczne realizowanych jest 180 godz., którym przypisano 17 ECTS.

Plan zajęć obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości jednego języka obcego. Na studiach drugiego stopnia rozpoczynających się od roku akademickiego 2020/2021 i 2019/2020 jest realizowany język angielski (90 godzin) na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, który jest sprofilowany zawodowo, któremu przypisano 6 ECTS.

Na kierunku pielęgniarstwo na studiach II stopnia zajęcia są realizowane w formie wykładów, ćwiczeń, lektoratów, seminariów, zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych.

Metody kształcenia wykorzystywane na kierunku pielęgniarstwo są różnorodne, specyficzne oraz zapewniają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Do metod kształcenia stosowanych na Uczelni należą metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, odczyt, opowiadanie, praca z tekstem; metody programowane z użyciem komputera, metody problemowe, metody aktywizujące: metoda przypadków, metoda projektów, metoda sytuacyjna, symulacje, seminarium, dyskusja dydaktyczna, metody praktyczne: pokaz, instruktaż, seminarium, symulacja medyczna, wykonywanie świadczeń zdrowotnych w naturalnym środowisku.

Stosowane metody kształcenia obejmują aktywizujące formy pracy ze studentem oraz motywują go do samodzielnego planowania opieki pielęgniarskiej. Wśród aktywizujących metod stosuje się m. in. dyskusję problemową, indywidualne studium przypadku, referaty, prezentacje multimedialne, burzę mózgów, dyskusje – analityczne i krytyczne.

W doborze metod kształcenia są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się stosowane są odpowiednio dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się oraz stymulujące studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Na kierunku pielęgniarstwo stosowane są w większości metody problemowe i stymulujące, dzięki którym studenci nabywają umiejętności samodzielnego uczenia się.

Stosowane metody integrują wiedzę z różnych dziedzin, uczą myślenia problemowego i praktycznego rozwiązywania problemów, sprawnego podejmowania decyzji, samodzielnego zajmowania stanowiska, krytycznego myślenia zawodowego.

Stosowane metody kształcenia uczą wartościowania i prawidłowej oceny, a także dają możliwość wnikania w motywy postępowania innych. Pozwalają także na rozpoznawanie indywidualnych potrzeb studentów. Wykorzystywane metody umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy, właściwych dla uzyskania tytułu magistra pielęgniarstwa.

Metody kształcenia umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny nauki o zdrowiu, do której kierunku jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (np. w ramach przedmiotu *koordynowana opieka zdrowotna*).

Metody kształcenia wykorzystywane w tym zakresie w procesie nauczania są różnorodne, dostosowane do specyfiki zajęć i zorientowane na studenta. W grupie zajęć związanych z działalnością naukową w zakresie dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, do której przyporządkowano kierunek pielęgniarstwo wykorzystywane są metody kształcenia aktywizujące studentów do samodzielnej pracy badawczej i prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny nauki o zdrowiu oraz nauki medyczne. Wykorzystywane są m.in. dyskusje problemowe, burza mózgów, indywidualne studium przypadku, konwersatorium, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, dyskusje analityczne i krytyczne. Kompleksowość i różnorodność metod kształcenia i narzędzi, w tym technik informacyjno-komunikacyjnych umożliwiają przygotowanie studentów kierunku pielęgniarstwa do prowadzenia działalności naukowej lub udział w działalności naukowej z zakresu opieki sprawowanej przez pielęgniarki, a także dziedzin pokrewnych.

Kompetencje badawcze osiągane przez studentów na poziomie studiów II stopnia obejmują: wskazywanie kierunków i zakresu badań naukowych w pielęgniarstwie; planowanie i przeprowadzanie badań naukowych; prezentowanie i interpretowanie ich wyników oraz odnoszenie ich do aktualnego stanu wiedzy; przygotowywanie bazy danych do obliczeń statystycznych; dobór i stosowanie testów statystycznych; korzystanie ze specjalistycznej literatury naukowej krajowej i zagranicznej, naukowych baz danych oraz informacji i danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarckie; wykorzystywanie wyników badań naukowych w zakresie opieki pielęgniarckiej niezbędnych do podjęcia właściwej decyzji w praktyce zawodowej; przygotowywanie rekomendacji w zakresie opieki sprawowanej przez pielęgniarkę w oparciu o wyniki badań naukowych. Metody kształcenia związane z nabywaniem umiejętności posługiwania się językiem obcym (lektorat i ćwiczenia uwzględniające słownictwo sprofilowane zawodowo) umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2+ na studiach rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 i 2020/2021.

Metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów zarówno w przypadkach indywidualnych, jak i grupowych.

Na kierunku pielęgniarstwo, na poziomie studiów II stopnia, są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia wykorzystuje platformę e-learningową ŚUM w Katowicach do udostępniania materiałów merytorycznych/dydaktycznych studentom oraz narzędzia do komunikacji synchronicznej oraz asynchronicznej (Microsoft Teams).

Efekty uczenia się zakładane dla zajęć praktycznych i praktyk zawodowych są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Treści programowe określone dla praktyk zawodowych, ich wymiar godzinowy i przyporządkowana im liczba punktów ECTS są zgodne ze standardami kształcenia dla studiów drugiego stopnia (Dz. U. z 2019r. poz. 1573 – dla studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 i 2020/2021).

Umieszczenie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Kształcenie praktyczne na kierunku pielęgniarstwo, obejmujące zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane jest w podmiotach leczniczych, które spełniają określone przez Uczelnię kryteria doboru, i z którymi Uczelnia zawarła w większości umowy na czas niekreślony.

Praktyki zawodowe odbywają się w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia, w szczególności w oddziałach szpitalnych oraz gabinetach podstawowej opieki zdrowotnej (pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej).

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Metody weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się obejmują analizę planu praktyki zawodowej, obecności studenta na praktyce zawodowej karty opracowanego przez studenta procesu pielęgnowania oraz opinia opiekuna praktyk.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta dokonywana jest odpowiednio przez nauczyciela – opiekuna zajęć praktycznych lub opiekuna praktyk w podmiocie leczniczym, opiekuna tych form zajęć na poziomie przedmiotu, w ramach którego odbywają zajęcia praktyczne/praktyki zawodowe. Ocena jest kompleksowa, odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się uwzględnionych w Indeksie kształcenia praktycznego (dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki zawierającym wykaz efektów uczenia się w zakresie umiejętności do zaliczenia podczas realizacji zajęć praktycznych i praktyki zawodowej).

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację tych form zajęć dydaktycznych na studiach II stopnia. Opiekunem zajęć praktycznych jest nauczyciel akademicki z minimum roczną praktyką zawodową, a opiekunem praktyk zawodowych osoba spełniająca określone przez Uczelnię kryteria doboru opiekuna do prowadzenia praktyk zawodowych zgodne z obowiązującymi standardami kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania zajęć praktycznych i praktyk zawodowych są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć wynikających ze standardów kształcenia.

Organizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady przebiegu kształcenia praktycznego – zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo oraz procedurę organizacji studenckich praktyk zawodowych, obejmujące wskazanie osób odpowiedzialnych za organizację i nadzór nad tymi formami zajęć dydaktycznych na wizytowanym kierunku studiów. Określone zostały zadania i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za nadzór nad zajęciami praktycznymi i praktykami zawodowymi. Ponadto określono kryteria, które muszą spełnić placówki, w których studenci odbywają zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe oraz reguły ich zatwierdzania, a także procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu odbywania zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, ich adekwatność w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się dla zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Określono również reguły przeprowadzania hospitacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, zadania opiekunów zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w miejscu ich odbywania oraz zakres współpracy osób nadzorujących kształcenie praktyczne z opiekunami praktyk.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk zawodowych dla studentów kierunku pielęgniarstwo zgodnie z założeniami standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki. Praktyki zawodowe odbywają się w miejscach wskazanych przez Uczelnię lub indywidualnie wskazanych przez

studenta. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki zawodowej osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o procedury wyboru miejsc praktyk. Procedury te są z góry określone i mają formalnie przyjęte kryteria jakościowe. Program kształcenia praktycznego - zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, organizacja i realizacja kształcenia praktycznego, w tym osoby nadzorujące przebieg zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz opiekunowie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, efekty uczenia się osiąmane na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych są systematycznie oceniane. Ocena dokonywana jest również z udziałem studentów. Wyniki ocen są wykorzystywane w doskonaleniu programu i realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych (np. w doborze miejsce kształcenia praktycznego, opiekunów praktyk).

Organizacja procesu nauczania i uczenia się uwzględnia formy studiów realizowanych na kierunku pielęgniarstwo. Zajęcia na studiach stacjonarnych drugiego stopnia odbywają się od poniedziałku do piątku, a na studiach niestacjonarnych – od piątku do niedzieli. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się pozwala na weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz na dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się na wizytowanym kierunku studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 i 2020/2021 jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1573).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się, a także obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

Plany studiów na wizytowanym kierunku studiów przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki na poziomie studiów II stopnia, są w większości zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonymi w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w zakresie czasu trwania studiów, nakładu pracy mierzonego łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów, jak również nakładu pracy niezbędnej do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć, sekwencji zajęć, a także pod względem doboru form zajęć i proporcji liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych grupach zajęć.

Zastrzeżenia budzi wyodrębnienie w module Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa przedmiotów fakultatywnych: *ekonomia, finanse, marketing /polityka zdrowotna i systemy zabezpieczeń* (60 godzin, 3 ECTS), co oznacza, że w związku ze zmniejszonym wymiarem godzin niektórych efektów uczenia się przypisanych do tego modułu studenci nie osiągną.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym

w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się, stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego – języka angielskiego na poziomie B2+.

Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane na wizytowanym kierunku studiów w zakresie wynikającym z aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Efekty uczenia się zakładane dla kształcenia praktycznego – praktyk zawodowych są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć. Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk zgodny z wymaganiami i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk, sposoby dokumentowania przebiegu praktyk, kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje opiekunów praktyk oraz infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. w standardach kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu pielęgniarstwa.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

1. Zaleca się dokonanie zmian w programach kształcenia, w planach studiów dotyczących modułu Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa - usuwając z tego modułu przedmiotu fakultatywne: *ekonomia, finanse, marketing /polityka zdrowotna i systemy zabezpieczeń* a wskazanie tych przedmiotów fakultatywnych w grupie przedmiotów (godzin/ECTS) pozostających do dyspozycji uczelni.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

W Uczelni obowiązuje elektroniczny system rekrutacji kandydatów na studia. Warunki i tryb rekrutacji na dany rok akademicki oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, w tym na kierunku pielęgniarstwo regulowane są Uchwałą Senatu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (Uchwała nr 31/2019 Senatu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach z dnia 29 maja 2019r. w sprawie: warunków i trybu rekrutacji, form studiów, w roku akademickim 2020/2021; Uchwała

nr 47/2020 Senatu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach z dnia 24 czerwca 2020r. w sprawie: warunków i trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na poszczególne kierunki studiów prowadzone w języku polskim w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach na rok akademicki 2021/22) i są publicznie dostępne.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Ustalone w Uczelni warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku pielęgniarstwo.

Podstawą przyjęcia na studia drugiego stopnia na kierunek pielęgniarstwo jest posiadanie dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów w konkursie średniej ocen wynikających z przebiegu studiów pierwszego stopnia. O przyjęciu na kierunek pielęgniarstwo na studia drugiego stopnia decyduje liczba punktów uzyskanych przez kandydata w postępowaniu rekrutacyjnym w ramach limitu miejsc ustalonego przez Senat SUM.

Informacje dla kandydatów dotyczące rekrutacji dostępne są na głównej stronie internetowej Uczelni. Na Uczelni istnieje możliwość przeniesienia się z innej uczelni, w tym także zagranicznej na podstawie wydanej przez Dziekana Wydziału zgody.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na kierunku pielęgniarstwo. Podejmując decyzję o przeniesieniu zajęć, uwzględnia się efekty uczenia się uzyskane w innej jednostce organizacyjnej. Warunkiem przeniesienia zajęć zaliczonych w innej jednostce organizacyjnej jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia – zgodności z obowiązującym standardem kształcenia.

Zasady dyplomowania na kierunku pielęgniarstwo określa Regulamin przebiegu egzaminu dyplomowego (Uchwała RW nr 328/2019 z dnia 23.04.2019r. Zatwierdzająca Regulamin przygotowania pracy dyplomowej i przebiegu egzaminu dyplomowego na studiach magisterskich prowadzonych na Wydziale Nauk o Zdrowiu w Katowicach Śląskiego Uniwersytetu Medycznego).

Na kierunku pielęgniarstwo na studiach II stopnia egzamin dyplomowy składa się z części teoretycznej w ustalonej ustnej formie i obrony pracy dyplomowej. W roku akademickim 2019/2020 ze względów epidemiologicznych egzamin dyplomowy odbywał się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zgodnie z Zarządzeniem Nr 100/2020 z dnia 23.06.2020r. Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach w sprawie: wprowadzenia Zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych i obron prac dyplomowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach (z późn. zm. – Zarządzenie Nr 114/2020).

Proces dyplomowania objęty jest procedurą antyplagiatową - Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) – Zarządzenie Nr 80/2019 z dnia 29.04.2019 r. Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach w sprawie: wprowadzenia „Regulaminu antyplagiatowego w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach.”; Zarządzenie Nr 53/2020 z dnia 26.03.2020 r. Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach zmieniające Zarządzenie Nr 80/2019 z dnia 29.04.2019 r.

W Uczelni – na Wydziale Nauk o Zdrowiu w Katowicach są opracowane wytyczne dotyczące wymogów, jakie powinny spełniać prace dyplomowe - magisterskie (Uchwała RW nr 328/2019 z dnia 23.04.2019r. zatwierdzająca Regulamin przygotowania pracy dyplomowej i przebiegu egzaminu dyplomowego na studiach magisterskich prowadzonych na Wydziale Nauk o Zdrowiu w Katowicach Śląskiego Uniwersytetu Medycznego), zgodnie z którymi praca magisterska może mieć charakter przeglądowej,

badawczej niedoświadczalnej lub doświadczalnej (eksperymentalnej z użyciem materiału biologicznego).

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zostały określone w: 1) Zarządzeniu Nr 72/2020 z dnia 07.05.2020 r. Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach w sprawie: wprowadzenia Zasad przeprowadzania egzaminu/zaliczenia ustnego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach ustalone przez Prorektora ds. Studiów i Studentów w porozumieniu z Dziekanami Wydziałów Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (z późn. zm. – Zarządzenie Nr 113/2020) oraz w 2) Zarządzeniu Nr 77/2020 z dnia 18.05.2020 r. Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach w sprawie: wprowadzenia Zasad przeprowadzania egzaminu/zaliczenia pisemnego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach ustalone przez Prorektora ds. Studiów i Studentów w porozumieniu z Dziekanami Wydziałów Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (z późn. zm. – Zarządzenie Nr 87/2020, Zarządzenie Nr 97/2020).

Na kierunku pielęgniarstwo na poziomie studiów drugiego stopnia weryfikacja osiągania zakładanych efektów kształcenia dotyczy wszystkich form zajęć w ramach poszczególnych modułów, praktyk zawodowych, przygotowania pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody weryfikacji efektów uzyskiwanych w ramach pracy indywidualnej studenta, zapewniają w większości bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. W sylabusach lub regulaminach do przedmiotów zamieszczone są kryteria oceny w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na podkreślenie zasługuje fakt stosowania wszechstronnych i adekwatnych do specyfiki efektów uczenia się metod ich weryfikacji, a także standaryzacja wymagań i oceniania oraz transparentność systemu weryfikacji efektów uczenia się.

Weryfikacja osiągnięcia założonych efektów uczenia się przebiega w etapach obejmujących weryfikację bieżącą, częściową i końcową. Stosowane są różne metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się; w zakresie wiedzy: egzaminy ustne (standaryzowane i niestandaryzowane), egzaminy pisemne, a w zakresie umiejętności: egzamin praktyczny, realizacja zleconego zadania, projekt, prezentacja; w zakresie kompetencji społecznych: obserwacja przez opiekuna, ocena grupy studentów, samoocena.

Weryfikacja bieżąca obejmuje odpowiedzi ustne, kolokwia, referaty, eseje, raporty i opisy studium przypadku i jest przeprowadzana przez nauczyciela prowadzącego zajęcia dydaktyczne. Weryfikację częściową przeprowadza koordynator modułu/przedmiotu na zakończenie zajęć, głównie w formie pisemnej, a końcową weryfikację przeprowadzają komisje powołane w ramach egzaminu dyplomowego. System weryfikacji efektów uczenia się stosowany jest również w odniesieniu do efektów uczenia się osiąganych w ramach kształcenia praktycznego.

Weryfikacji efektów uczenia się w ramach zajęć praktycznych dokonują nauczyciele prowadzący zajęcia, a w ramach praktyk zawodowych opiekunowie praktyk.

Sposób weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych w trakcie praktyki zawodowej jest określony Regulaminem przebiegu kształcenia praktycznego – zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na

kierunku pielęgniarstwo oraz w kartach/sylabusach dotyczącymi praktyk zawodowych a także w dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki (Indeksie kształcenia praktycznego), zawierającym wykaz umiejętności do zaliczenia podczas realizacji zajęć praktycznych i praktyki zawodowej.

Weryfikacja końcowa efektów uczenia się przeprowadzana jest na etapie egzaminu dyplomowego, który składa się z części teoretycznej (magistrant odpowiada ustnie na trzy pytania z zakresu przedmiotów kierunkowych) oraz prezentacji pracy dyplomowej, podczas której magistrant udziela odpowiedzi na trzy pytania wiążące się z zakresem pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy po złożeniu pracy dyplomowej obejmuje sprawdzenie wiedzy i umiejętności zdobytych w całym okresie studiów. System weryfikacji efektów uczenia się uwzględnia również ocenę zajęć dydaktycznych przez studentów, hospitację zajęć dydaktycznych, badanie losów zawodowych absolwentów i opinie pracodawców.

Potwierdzeniem stosowania obiektywnych i różnorodnych metod weryfikacji efektów uczenia się na studiach II stopnia są prace etapowe i prace dyplomowe, które poddano ocenie. Nie wszystkie prace etapowe miały opracowane kryteria oceny, jednak określony zakres oceny był zgodny z ustalonymi w przedmiocie efektami uczenia się i pozwalał na pełną weryfikację ich osiągnięcia.

Tematyka prac dyplomowych realizowanych na kierunku pielęgniarstwo jest ściśle związana z efektami uczenia się określonymi dla kierunku i poziomu kształcenia, jednak są to głównie prace o charakterze pracy przeglądowej i badawczej niedoświadczalnej. Temat pracy może wynikać z zainteresowania studenta lub opiekuna pracy. Ocenione prace dyplomowe pozwalały na ocenę efektów uczenia się osiąganych podczas studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. O zasadach zaliczenia przedmiotu student informowany jest na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu oraz w regulaminach przedmiotowych udostępnionych na stronie internetowej poszczególnych jednostek organizacyjnych Uczelnie realizujących poszczególne przedmioty. Nauczyciel akademicki zobowiązany jest do każdorazowego informowania studenta o jego osiągnięciach lub brakach (i ich ocenie). Ostateczna ocena studenta, wpisana do protokołu ocen, jest podsumowaniem ocen z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Procedury stosowane w Uczelni przewidują wgląd studenta w ocenianą pracę, konsultacje z nauczycielem akademickim. W razie wątpliwości co do zasadności oceny student ma możliwość ponownego zdawania zaliczenia/egzaminu przed komisją powoływaną przez władze uczelni. W opinii studentów zasady oceniania, stosowane w uczelni, umożliwiają równe traktowanie oraz zapewniają bezstronność i przejrzystość procesu oceny. Studenci otrzymują informację zwrotną o wynikach egzaminów w terminie umożliwiającym przygotowanie do sesji poprawkowej. Harmonogram sesji egzaminacyjnej opracowują studenci w porozumieniu z egzaminatorami. W sytuacjach konfliktowych studenci mają możliwość wnioskowania o egzamin komisyjny.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym uznali, że stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się z przedmiotów w ramach programu studiów, w tym z lektoratów języka obcego, umożliwiają ocenę osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się.

Ich różnorodność i wszechstronność, zapewnia skuteczną weryfikację i ocenę wszystkich osiągniętych efektów uczenia się.

Sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia (Dz. U. 2019r. poz. 1573 – Załącznik nr 4 i Dz. U. z 2018r. poz. 345 – tekst jednolity – Załącznik nr 4).

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę kompetencji badacza – przygotowania do prowadzenia działalności naukowej, a także udziału w tej działalności oraz opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku pielęgniarstwo.

Dokumentacja osiąganych przez studentów efektów uczenia się obejmuje: Indywidualne karty ćwiczeń-zaliczeń-dokument potwierdzający realizację efektów uczenia się w ramach danego przedmiotu w jednostce odpowiedzialnej za prowadzenie przedmiotu; Indeks kształcenia praktycznego - kierunku pielęgniarstwo – studia drugiego stopnia - dokument potwierdzający uzyskanie przez studenta określonych standardem i obowiązującym programem kształcenia, umiejętności i kompetencji społecznych w warunkach symulowanych i naturalnych (w ramach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych). Zawiera ustalenia normujące organizację oraz przebieg praktyki zawodowej odpowiednio dla kierunku i poziomu kształcenia.

Przyjęte zróżnicowane metody oceny osiągnięcia efektów uczenia się zarówno w zakresie wiedzy, jak również umiejętności umożliwiają sprawdzenie nie tylko specyficznych umiejętności i wiedzy niezbędnej do pełnienia roli zawodowej na wyższym poziomie, ale także ocenę stopnia przygotowania studenta do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Końcowym etapem weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy, który obejmuje egzamin z toku studiów oraz obronę pracy dyplomowej magisterskiej, stanowiącej potwierdzenie osiągnięcia kompetencji badacza.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego – języka angielskiego sprofilowanego zawodowo na poziomie B2+ w przypadku studiów drugiego stopnia od roku akademickiego 2019/2020 i 2020/2021.

Na wizytowanym kierunku pielęgniarstwo, w obecnej sytuacji epidemiologicznej, są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia wykorzystuje platformę e-learningową ŚUM w Katowicach do udostępniania materiałów merytorycznych/dydaktycznych studentom oraz narzędzia do komunikacji synchronicznej oraz asynchronicznej (Microsoft Teams).

Uczelnia udostępniła dokumenty potwierdzające osiągnięte przez studentów efekty uczenia się, tj.: karty zaliczonych efektów uczenia się w trakcie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych z załączonymi do nich procesami pielęgnowania opracowanymi na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych, prace etapowe, prace egzaminacyjne i prace dyplomowe.

Uczelnia prowadzi również analizę losów absolwentów na rynku pracy.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, prac etapowych (procesy pielęgnowania) oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu studiów II stopnia kierunku pielęgniarstwo i profilu ogólnoakademickiego oraz efektów uczenia się są zgodne z obowiązującymi standardami kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

Na kierunku pielęgniarstwo powstają prace etapowe (esej, raport, opis przypadku), naukowe (przeglądowe, oryginalne) i prace dyplomowe magisterskie (poglądowe, badawcze niedoświadczalne, doświadczalne). Tematyka prac zależy głównie od zainteresowań studentów i indywidualnej propozycji

i jest zgodna z dyscypliną nauk o zdrowiu, do której jest przypisany kierunek pielęgniarstwo, ale również z dyscypliną nauk medycznych.

Działalność naukowa w dyscyplinie nauki o zdrowiu, do której przyporządkowany jest kierunek pielęgniarstwo Wydziału Nauk o Zdrowiu w Katowicach obejmuje swoim obszarem całokształt zdrowia i życia człowieka. Zainteresowania badawcze i naukowe obejmują zagadnienia związane ze zdrowiem, chorobą bądź niepełnosprawnością, w powiązaniu z rolą pielęgniarki w edukacji zdrowotnej, profilaktyce, terapii i rehabilitacji pacjentów oraz kształtowaniem postaw wobec zdrowia, choroby i niepełnosprawności a także wpływu różnych czynników społecznych, ekonomicznych, medycznych i psychologicznych na stan zdrowia. Prace naukowe i prace dyplomowe powstają jako indywidualne prace teoretyczne o charakterze analitycznym i syntetycznym. Podczas właściwych zajęć/ modułów studenci uczą się wyszukiwania informacji naukowej, weryfikacji źródeł, metodyki przygotowania tekstu naukowego, zasad redagowania i edycji. Dokonują wyboru zagadnienia badawczego, określają cel i zakres prowadzonych badań, ustalają kryteria włączenia do badania, metodologię badań. Przygotowują plan pracy. Opiekun pracy na bieżąco dokonuje weryfikacji i nadzoru prowadzonych badań. Końcowym etapem jest redakcja i edycja tekstu naukowego.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, prac etapowych, a także prac dyplomowych ma związek z wiedzą z zakresu dyscyplin nauki o zdrowiu i nauki medyczne, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej położnych oraz zawodowego rynku pracy - właściwych dla kierunku pielęgniarstwo.

Studenci studiów drugiego stopnia kierunku pielęgniarstwo są autorami lub współautorami publikacji naukowych w punktowanych czasopismach krajowych oraz monografiach. Uczestniczą aktywnie w działalności naukowej Studenckich Kół Naukowych Wydziału Nauk o Zdrowiu w Katowicach, uczestniczą w konferencjach naukowych, naukowo-szkoleniowych krajowych prezentując ustnie wyniki swoich badań lub biorąc udział w sesjach posterowych. Biorą także udział w organizacji konferencji naukowo-szkoleniowych, akcji edukacyjnych oraz projektów np. „Solve the case”, „Od przedszkola do seniora”, „Śląskie dla Kobiety”, „Senioralia”.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia są przejrzyste i selektywne, umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się oraz są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku pielęgniarstwo.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się: umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej pielęgniarki oraz w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Umożliwiają również sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego – języka angielskiego poziomie B2 w przypadku studiów od roku akademickiego 2019/2020 i 2020/2021.

Sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz prac dyplomowych i dzienników praktyk, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku pielęgniarstwo posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie nauk o zdrowiu oraz nauk medycznych, a osoby prowadzące zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe legitymują się odpowiednim doświadczeniem zawodowym, co pozwala na prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych.

Kadrę dydaktyczną na kierunku pielęgniarstwo drugiego stopnia studia stacjonarne stanowi łącznie 80 nauczycieli, w tym: 4 z tytułem profesora, 6 ze stopniem doktora habilitowanego nauk medycznych, 3 ze stopniem doktora habilitowanego nauk o zdrowiu, 24 ze stopniem doktora nauk medycznych, 5 ze stopniem doktora nauk o zdrowiu, 10 lekarzy, 22 magistrów. Pojedyncze osoby reprezentują dziedzinę nauk społecznych (1 ze stopniem naukowym doktora nauk społecznych), humanistycznych (3 ze stopniem naukowym doktora nauk humanistycznych), ekonomicznych (1 ze stopniem naukowym doktora nauk ekonomicznych) i matematycznych (1 ze stopniem naukowym doktora nauk matematycznych). 71 osób jest zatrudnionych na pełnych etatach, natomiast 8 na umowę zlecenie, 1 doktorantka. Dorobek naukowy pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku pielęgniarstwo drugiego stopnia studia stacjonarne w latach 2015-2019 stanowi 889 publikacji (IF=400,224, pkt MNiSW=9973), w tym: 358 prac pełnotekstowych (IF=400,224, pkt MNiSW=7685).

Kadrę dydaktyczną na kierunku pielęgniarstwo drugiego stopnia **niestacjonarne** stanowi łącznie 78 nauczyciele, w tym: 5 z tytułem profesora, 6 ze stopniem doktora habilitowanego nauk medycznych, 3 ze stopniem doktora habilitowanego nauk o zdrowiu, 25 ze stopniem doktora nauk medycznych, 3 ze stopniem doktora nauk o zdrowiu, 11 lekarzy, 20 magistrów. Pojedyncze osoby reprezentują dziedzinę nauk społecznych (1 ze stopniem doktora nauk społecznych), humanistycznych (2 ze stopniem doktora nauk humanistycznych), ekonomicznych (1 ze stopniem doktora nauk ekonomicznych) i matematycznych (1 ze stopniem doktora nauk matematycznych). 71 osób jest zatrudnionych na pełnych etatach, natomiast 8 na umowę zlecenie, 1 doktorantka. Dorobek naukowy pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku pielęgniarstwo drugiego stopnia studia niestacjonarne w latach 2015-2019 stanowi 916 publikacji (IF=407,639, pkt MNiSW=10096), w tym: 371 prac

pełnotekstowych (IF=407,639, pkt MNiSW=7842), 2 książek (pkt MNiSW=100), 238 rozdziałów w książkach polskich (pkt MNiSW=1958).

Wszyscy nauczyciele uczący przedmiotów specjalistycznych posiadają aktualne prawo wykonywania zawodu. Także struktura kwalifikacji kadry jest właściwa i umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne umożliwiające właściwą realizację zajęć. Pielęgniarki prowadzące zajęcia posiadają znaczące doświadczenie zawodowe oraz wiedzę i umiejętności praktyczne kształtowane i zdobywane na licznych certyfikowanych specjalizacjach, kursach i szkoleniach oraz weryfikowane w pracy zawodowej. Zatrudnieni lekarze posiadają odpowiednie specjalizacje oraz dorobek naukowy związany z prowadzonymi przedmiotami. Realizowany w Uczelni przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia umożliwia prawidłową realizację zajęć. Liczba nauczycieli realizujących zajęcia na ocenianym kierunku i zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy wynosi 71. Nauczyciele akademicy są przygotowani do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a realizacja tych zajęć jest na bieżąco kontrolowana przez Uczelnię.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia w szczególności ich dorobek praktyczny i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne kadry. Nauczanie przedmiotów kierunkowych i zawodowych z zakresu podstaw opieki pielęgniarskiej i opieki specjalistycznej oraz przedmiotów dotyczących w swojej treści opieki pielęgniarskiej oraz zajęcia praktyczne prowadzą nauczyciele akademicy posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki oraz co najmniej roczną praktykę zawodową zgodną z nauczaniem przedmiotem. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku pielęgniarstwo drugiego stopnia są również promotorami prac licencjackich, magisterskich i doktorskich. Prowadzą również zajęcia w Szkole Doktorskiej oraz Kołach Naukowych. Nauczyciele akademicy w ocenianej Uczelni łączą działalność dydaktyczną z aktywnością naukową. Nauczyciele akademicy łączą działalność dydaktyczną z działalnością naukową. W prowadzenie działalności naukowej włączani są również magistranci oraz studenci przygotowujący prace licencjackie, czego efektem są publikacje naukowe. Studenci mają ponadto możliwość włączenia się. Na ocenianym Wydziale działa 8 studenckich kół naukowych. Studenci aktywnie uczestniczą w pracach naukowych realizowanych na Uczelni i ocenianym kierunku oraz są autorami i współautorami licznych publikacji. Nauczyciele akademicy i studenci biorą aktywny udział w działalności popularyzatorskiej. W popularyzowaniu nauki i kształtowaniu postaw prozdrowotnych istotną rolę odgrywają Uniwersytet Pierwszego Wieku i Uniwersytet Trzeciego Wieku, w których prowadzenie zaangażowani są także nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku pielęgniarstwo drugiego stopnia.

Obsada zajęć na ocenianym kierunku jest ustalana w oparciu o zgodność dorobku naukowego oraz kompetencji nauczyciela w odniesieniu do dyscyplin i specjalizacji powiązanych z realizowanymi zajęciami. Śląski Uniwersytet Medyczny uzyskał Logo HR Excellence in Research w wyniku tworzenia przyjaznego środowiska do pracy naukowej oraz posiadania transparentnych zasad rekrutacji pracowników naukowych.

Ocena jakości kadry dotyczy wszystkich pracowników i jest dokonywana cyklicznie na podstawie dorobku naukowego oraz oceny jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych. Dorobek naukowy oceniany jest cyklicznie na podstawie wykazanych efektów pracy naukowej za dany okres. Ocena przy dydaktycznej prowadzona jest na podstawie hospitacji wszystkich form zajęć oraz oceny zajęć dokonywanych przez studentów. Opinie studentów pozyskiwane są poprzez wypełnianie anonimowych kart ewaluacji po zakończonych zajęciach oraz wypełnianie dobrowolnych

anonimowych ankiet w wersji elektronicznej. Analizy ankiet dokonuje wydziałowy oraz uczelniany zespół zapewnienia jakości kształcenia. Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Zasady oceny nauczycieli akademickich reguluje Uchwała Nr 100/2006 Senatu Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach z dnia 26.04.2006 r. z późn. zm. (ostatnia Uchwała Nr 46/2015 Senatu SUM z dnia 22.04.2015 r.), dotycząca zasad dokonywania okresowej oceny nauczycieli akademickich.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych obejmuje przyznawanie nagród rektora za istotne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne oraz organizatorskie. Także finansowanie z dotacji MNiSW jest uzależnione od osiągnięć naukowych. Uczelnia prowadzi także szkolenia z zakresu pozyskiwania środków na badania naukowe oraz nowoczesnych metod dydaktycznych i metod statystycznych, a także w zakresie podnoszenia jakości kształcenia. Efektem rozwoju naukowego kadry dydaktycznej były liczne awanse naukowe. W latach 2015-2019 w wyniku indywidualnego rozwoju naukowego stopień: doktora uzyskał 1 pracownik, doktora habilitowanego – 3 pracowników, awans na stanowisko starszego wykładowcy – 2 pracowników awans na stanowisko adiunkta badawczo-dydaktycznego – 2 pracowników i awans na stanowisko adiunkta dydaktycznego – 1 pracownik.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku pielęgniarstwa drugiego stopnia spełniają wymagania w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, zawarte w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Kształcenie w ramach zajęć obejmujących treści z zakresu opieki pielęgniarstwa oraz w ramach praktyk zawodowych, jest prowadzone przez nauczycieli akademickich lub inne osoby, posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki oraz co najmniej roczną praktykę zawodową w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

W Uczelni prowadzone są prace nad przyjęciem polityki kadrowej obejmującej zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku pielęgniarstwo II stopnia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie nauk o zdrowiu oraz nauk medycznych, a osoby prowadzące zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe legitymują się odpowiednim doświadczeniem zawodowym, co pozwala na prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia w szczególności ich dorobek praktyczny i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne kadry. Nauczanie przedmiotów kierunkowych i zawodowych z zakresu podstaw opieki pielęgniarstwa i opieki specjalistycznej oraz przedmiotów

dotyczących w swojej treści opieki pielęgniarstwa oraz zajęcia praktyczne prowadzą nauczyciele z prawem wykonywania pielęgniarstwa/ położnej i co najmniej rocznym stażem zawodowym. Ocena jakości kadry dotyczy wszystkich pracowników i jest dokonywana cyklicznie na podstawie dorobku naukowego oraz oceny jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych. Dorobek naukowy oceniany jest cyklicznie na podstawie wykazanych efektów pracy naukowej za dany okres. Ocena przy dydaktycznej prowadzona jest na podstawie hospitacji wszystkich form zajęć oraz oceny zajęć dokonywanych przez studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Nauk o Zdrowiu w Katowicach posiada sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej oraz umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na kierunku pielęgniarstwo pierwszego stopnia. Infrastruktura Wydziału obejmuje budynki na terenie kampusu w Katowicach przy ulicy Medyków 12. budynki zlokalizowane na terenie kampusu w Katowicach przy ul. Medyków, do której należą:

- budynek Wydziału, przy ul. Medyków 12, o powierzchni użytkowej 4195,73 m²,
- budynek Centrum Dydaktycznego WNOZK przy ul. Medyków 12c o powierzchni użytkowej 1368,40 m²,
- budynek Zakładu Adaptowanej Aktywności Fizycznej i Sportu Katedry Fizjoterapii, przy ul. Medyków 8, o powierzchni użytkowej 1929,90 m².

Salę seminaryjną i ćwiczeniową są na bieżąco modernizowane i unowocześniane. W budynku tym zlokalizowane są jednostki realizujące przedmioty kierunkowe, niekliniczne. Jednostki te są wyposażone w podstawowy sprzęt umożliwiający realizację programów nauczania.

Przedmioty kierunkowe realizowane są w oparciu o bazę własną Wydziału i szpitali klinicznych SUM. Uczelnia dysponuje odpowiednimi pracownikami do prowadzenia zajęć z podstawowych przedmiotów kierunkowych wyposażonych w podstawowy sprzęt i aparaturę stosowaną w powszechnej praktyce pielęgniarstwa umożliwiającej studentom nabycie umiejętności obsługi tego sprzętu, a także wykonywania wszelkich zabiegów pielęgnacyjnych objętych programem studiów.

Zajęcia na ocenianym Wydziale prowadzone są także w Centrum Dydaktycznym przy ulicy Medyków 12c, gdzie zapewnione są sale wyposażone w projektory i ekrany multimedialne. Zajęcia na ocenianym kierunku realizowane są również w Centrum Symulacji Medycznej zlokalizowanym przy ulicy Medyków 12a. W Centrum tym znajduje się sala pielęgniarska wysokiej wierności (sala do ćwiczeń umiejętności pielęgniarskich). Pomieszczenia symulacyjne wyposażone są w nowoczesne fantomy oraz zestawy do ćwiczeń umiejętności pielęgniarskich. Studenci ocenianego kierunku korzystają także z Centrum

Dydaktyki i Symulacji Medycznej przy ulicy Medyków 8b., gdzie znajduje się sześć sal symulacyjnych wyposażonych w dziesięć zaawansowanych symulatorów pacjenta. W Centrum udostępnione są także dwie sale ćwiczeniowe do ćwiczeń umiejętności manualnych. Wszystkie sale symulacyjne wyposażone są w system audio-video umożliwiający nagrywanie sesji symulacyjnych. System komputerowy łączy te nagrania z zapisem parametrów fizjologicznych symulatora oraz zapisem czynności wykonanych przez ćwiczących. Gotowy zapis dający pełen obraz sesji symulacyjnej jest następnie odtwarzany i omawiany podczas debriefingu. W Centrum znajdują się trzy pomieszczenia do debriefingu, w razie potrzeby analiza zajęć może być również przeprowadzona bezpośrednio na sali symulacyjnej lub w innych pomieszczeniach.

Kształcenia praktyczne odbywa się w oparciu o bazę własną Uczelni oraz jest realizowane w innych podmiotach leczniczych w wielospecjalistycznych szpitalach o zasięgu regionalnym, w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej, ośrodkach pielęgniarstwa opieki domowej, środowiskowej i szkolnej oraz w hospicjach. Dobór placówek do realizacji praktyk zawodowych oparty jest na kryterium, które stanowi możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia. Z jednostkami tymi zawarte są umowy/porozumienia o współpracy w zakresie realizowania praktyk zawodowych. Preferowane są jednostki posiadające certyfikaty jakości. Umowy w zakresie realizacji studenckich praktyk zawodowych podpisano z 63 podmiotami.

Zajęcia z języka obcego odbywają się w Studium Języków Obcych przy ulicy Medyków 18. Studium dysponuje stanowiskami komputerowymi, przenośnym sprzętem audiowizualnym. Zajęcia dydaktyczne prowadzi wysoko wykwalifikowana kadra nauczycieli akademickich.

Studenci mają także możliwość odbywania zajęć w Ośrodku Dydaktycznym Kształcenia Podyplomowego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach mieszczącym się przy ul. Medyków 4 w Katowicach, w budynku Centrum Medycyny Doświadczalnej SUM. Ośrodek dysponuje zapleczem dydaktycznym obejmującym salę wykładową przeznaczoną dla 66 osób i dwie sale seminaryjne (każda na 32 osoby).

Śląski Uniwersytet Medyczny zapewnia infrastrukturę informatyczną, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne oraz specjalistyczne oprogramowanie umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Pracownie komputerowe posiadają dostęp do sieci Internet o przepustowości 1 Gb. Studenci mają możliwości korzystania z sieci eduroam, a dzięki usłudze Proxy także spoza sieci uczelnianej. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych jest dostosowana do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności przez studentów. Na terenie Uniwersytetu funkcjonują również samoobsługowe punkty wydruku, skanowania oraz kopiowania. Studenci SUM mają zapewniony dostęp do pełnej funkcjonalności tych punktów z wykorzystaniem urządzeń oraz płatności mobilnych. Każdy student Uniwersytetu posiada konto email umożliwiające komunikację elektroniczną i będący jednocześnie podstawą do autoryzacji w różnych usługach. Jedną z takich usług jest aktywnie wykorzystywany w SUM system e-learningowy. Biblioteka zapewnia wszystkim uprawnionym czytelnikom dostęp do usług w bibliotekach sieci poprzez dostępny w każdym miejscu zintegrowany system biblioteczny ALEPH. W czytelnich bibliotek SUM znajdują się 282 miejsca oraz 54 stanowiska komputerowe. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Pełen zestaw udostępnionych zbiorów dostępny jest na stronie biblioteka.sum.edu.pl. Ponadto studenci SUM mają bezpłatny dostęp do licencji na

oprogramowanie Statistica oraz dostęp do pakietu Office 365. W ramach usług e-learningowych studenci mają dostęp do 335 kursów. Do obsługi kolokwii i egzaminów jest dedykowana autorska aplikacja SUM. Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Biblioteka jest wyposażona w stanowiska dla osób niedowidzących i niewidomych.

W ramach prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego (blended learning) zapewniony jest dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia.

Zasoby biblioteczne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy. Zgromadzone zasoby obejmują 134.132 książek, 29.762 woluminów czasopism (1.192 tytuły) oraz 1.427 jednostek specjalnych. Biblioteka dysponuje w wersji sieciowej 52 bazami danych oraz 6 elektronicznymi bazami autorskimi Biblioteki SUM. Licencjonowane zbiory elektroniczne zawierają 56.496 tytułów książek elektronicznych, 8.519 tytułów czasopism oraz 141.046 innych materiałów. Biblioteka zapewnia dostęp do następujących baz danych oraz zasobów wspierających proces dydaktyczny: AccessMedicine + USMLE Easy, American Chemical Society, Bates, BMJ, Cambridge University Press, ClinicalKey, Cochrane Library, Dentistry and Oral Science Source, DynaMed, Ebrary, Embase, IBUK Libra, JoVE (sekcje: Neuroscience, Biology, Medicine), Karger, LWW, Medicines Complete, Medline Complete, Oxford University Press, Polska Bibliografia Lekarska, Reaxys + Reaxys Medicinal Chemistry, Taylor & Francis, Visible Body Atlas.

Pozostałe bazy dostępne są w ramach licencji krajowej Wirtualnej Biblioteki Nauki. Zbiory obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów i są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych.

Zbiory te są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością on-line, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z zasobów

W Uczelni prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów oraz potrzeb osób z niepełnosprawnością. Na stronie Biblioteki umieszczony jest kwestionariusz ankietowy dotyczący np. godzin otwarcia oraz zadowolenia z oferty, a także wskazania zmian koniecznych do wprowadzenia w Bibliotece. Wprowadzony jest także formularz „Zaproponuj do zbiorów”. Z danych zawartych w czasie wizytacji wynika, że w roku 2018 ta droga otrzymano propozycję zakupu 80 pozycji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wydział Nauk o Zdrowiu w Katowicach posiada sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej oraz umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na kierunku pielęgniarstwo drugiego stopnia. Przedmioty kierunkowe realizowane są w oparciu o bazę własną Wydziału i szpitali klinicznych SUM. Uczelnia dysponuje odpowiednimi pracownikami do prowadzenia zajęć z podstawowych przedmiotów kierunkowych wyposażonych w podstawowy sprzęt i aparaturę stosowaną w powszechnej praktyce pielęgniarstwa umożliwiającej studentom nabycie umiejętności obsługi tego sprzętu, a także wykonywania wszelkich zabiegów pielęgnacyjnych objętych programem studiów.

Kształcenia praktyczne odbywa się w oparciu o bazę własną Uczelni oraz jest realizowane w innych podmiotach leczniczych w wielospecjalistycznych szpitalach o zasięgu regionalnym, w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej, ośrodkach pielęgniarstwa opieki domowej, środowiskowej i szkolnej oraz w hospicjach. Dobór placówek do realizacji praktyk zawodowych oparty jest na kryterium, które stanowi możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia. Z jednostkami tymi zawarte są umowy/porozumienia o współpracy w zakresie realizowania praktyk zawodowych.

Biblioteka zapewnia wszystkim uprawnionym czytelnikom dostęp do usług w bibliotekach sieci poprzez dostępny w każdym miejscu zintegrowany system biblioteczny ALEPH. W czytelnich bibliotek SUM znajdują się 282 miejsca oraz 54 stanowiska komputerowe. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

W Uczelni prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów oraz potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno – gospodarczym, w tym z pracodawcami w zakresie projektowania i realizacji studiów. Rodzaj i zakres współpracujących podmiotów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku pielęgniarstwo. Sformalizowanie współpracy zaowocowało utworzeniem z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych Rady Pracodawców na poziomie wydziału. W jej skład wchodzi 6 osób z tytułem zawodowym pielęgniarki. Rola Rady Pracodawców to opiniowanie programów i zakładanych

efektów uczenia się, analiza efektów uczenia przypisanych głównie do zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, analiza rynku pracy i możliwości zatrudniania absolwentów, analiza potrzeb i oczekiwań zdrowotnych mieszkańców rejonu a także ocena podmiotów pod kątem spełnienia wymagań niezbędnych do kształcenia na wizytowanym kierunku głównie dotyczącym miejsc praktyk i doboru opiekuna praktyk.

Instytucje ochrony zdrowia współpracujące z wizytowanym kierunkiem to szpitale, jednostki podstawowej opieki zdrowotnej, ale także Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych, Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie czy wojewódzki oddział NFZ. Kierunek współpracuje również z instytucjami samorządu terytorialnego takimi jak Powiatowy i Wojewódzki Urząd Pracy, Urząd Miejski w Katowicach, czy Urząd Wojewódzki. Współpraca ta ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy. Pracodawcy na podstawie wieloletnich i krótkoterminowych umów z uczelnią, uczestniczą w organizowaniu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz weryfikowaniu osiągniętych przez studentów efektów uczenia się przypisanych do tych form zajęć. Ilość zawartych umów zapewnia wszystkim studentom wizytowanego kierunku realizację praktyk zawodowych a rodzaj jednostek współpracujących zapewnia osiągnięcie zakładanych dla tej formy zajęć, efektów uczenia się. Pracodawcy biorą udział również w procesie dyplomowania udostępniając swoją bazę do realizacji egzaminu praktycznego oraz uczestnicząc bezpośrednio w jego przebiegu. We współpracy z pracodawcami jest realizowana część prac dyplomowych. Jednocześnie część pracodawców zatrudnionych jest w uczelni jako nauczyciele akademicki.

Procesy doskonalenia koncepcji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo prowadzone są z udziałem interesariuszy zewnętrznych, reprezentujących środowisko zawodowe (m.in. dyrektorzy szpitali, dyrektorzy NZOZ-ów, naczelnice pielęgniarki, położne oddziałowe, przedstawiciele Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych) oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (m.in. Urzędu Miasta, Urzędu Wojewódzkiego). W czasie corocznych spotkań interesariuszy zewnętrznych z władzami uczelni, mają oni możliwość opiniowania programów kształcenia jak też określenia swoich potrzeb, oczekiwań i wymagań.

Pracodawcy współuczestniczą w organizowaniu corocznie konferencji naukowych "Z innego poziomu do...". Jednym z ostatnich tematów było "Z innego poziomu do igrzysk paraolimpijskich" dotyczące problemów osób z niepełnosprawnością ruchową po urazach kręgosłupa czy "Z innego poziomu do muzyki" dotyczące problemów osób z deficytem słuchu. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczą w realizacji staży doskonalących umiejętności praktyczne i ułatwiających start na rynku pracy np. staż "W drodze do profesjonalizmu" w którym brało udział 142 studentów pielęgniarstwa czy "Studiujesz - praktykuj". Współuczestniczą również w organizacji programów zdrowotnych dotyczących np. cukrzycy, otyłości u dzieci, przemocy wśród dzieci, profilaktyki raka piersi. Aktywny jest też udział pracodawców w szkoleniach i warsztatach np. projekt z zakresu komunikacji pielęgniarki z pacjentami czy komunikacji w zespole - projekt w którym uczestniczyło 90 studentów pielęgniarstwa. Pracodawcy w ramach "Drzwi otwartych" i "Śląskich dni zdrowia" uczestniczą w spotkaniach ze studentami w celu przybliżenia im rynku pracy i jego potrzeb.

Ocena rynku pracy odbywa się na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy i Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych. Wykorzystywane są też dane z Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów. Badania losów absolwentów ze względu na bardzo niską zwrotność ankiet przeprowadzono po raz ostatni w roku 2017. Absolwenci są często zatrudniani przez lokalnych pracodawców i bardzo dobrze oceniani pod kątem przygotowania do zawodu pielęgniarki.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj i zakres instytucji otoczenia społeczno - gospodarczego z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu jest zgodny z dyscypliną do której wizytowany kierunek jest przyporządkowany. Współpraca ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z programu studiów oraz potrzeb w celu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Okresowe przeglądy współpracy obejmują dobór miejsc praktyk, poprawność prowadzenia kształcenia praktycznego i weryfikacji efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W ocenianej Uczelni stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, ponieważ studenci od roku 2005 mają możliwość wyjazdów zagranicę w ramach Programu Erasmus i Erasmus+. Uczelnia zawarła 51 dwustronnych umów międzyinstytucjonalnych z tzw., uczelniami partnerskimi z 16 krajów. W wyjazdach zagranicznych, opartych na programie Erasmus+, uczestniczy również kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału. Są to wyjazdy o charakterze szkoleniowym („Staff Mobility for Training”) lub w celach dydaktycznych („Staff Mobility for Teaching”). W ramach tych wyjazdów nauczyciele akademicki przeprowadzili wykłady dla studentów, dokonali wymiany doświadczeń oraz nawiązali współpracę naukową. Studenci mają także możliwość nawiązywania bezpośredniego kontaktu z uczelniami w ramach tego Programu z innymi uczelniami. W ramach umów istnieje możliwość wyjazdu dla 40-60 studentów wszystkich kierunków w Uczelni. Kwalifikowanie studentów przeprowadza Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. O kolejności na liście decydują ściśle określone kryteria.

Na kierunku pielęgniarstwo Uczelnia zawarła umowy o współpracę z sześcioma zagranicznymi szkołami wyższymi.

Władze Uczelni wspierają także udział studentów, jak i kadry nauczycieli akademickich w konferencjach zagranicznych.

Władze Uczelni stwarzają możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów. Uczelnia przygotowała dokument o nazwie „Potwierdzenie uznania zaliczeń”, który jest przygotowywany i podpisywany przez Dziekana lub Prodziekana oraz Koordynatora Wydziałowego Programu Erasmus. Zapisy tego dokumentu zapewniają uznanie zaliczenia zaplanowanych zaliczeń i egzaminów po powrocie do macierzystej jednostki. Studenci wizytowanego kierunku wskazują, że

wyjazdy zagraniczne mogą spowodować przedłużenie studiów, ponieważ w innych krajach realizowany jest odmienny harmonogram i plan studiów nie przystający w pełni do obowiązującego w Polsce.

Na przestrzeni trzech ostatnich lat żaden student z macierzystej Uczelni, ani też z innych zagranicznych szkół wyższych nie uczestniczył w wymianie międzynarodowej na ocenianym kierunku. Jedynie dwóch nauczycieli akademickich z Faculty of Health Sciences of Melillia Department of Nursey w Hiszpanii przybywało w tym okresie w Uczelni na krótkich (5 dniowych) wizytach. Nauczyciele ci uczestniczyli w zajęciach ze studentami ocenianego kierunku, lecz nie prowadzili wykładów czy też seminariów.

Śląski Uniwersytet Medyczny otrzymał także dofinansowanie z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w zakresie zapewnienia jakości obsługi studentów i kadry zagranicznej („Welcome to SUM”) w ramach Programu „Welcome to Poland”. W ramach projektu przewiduje się realizację 4 zadań:

- kursy języka angielskiego ogólnego oraz specjalistycznego dla pracowników administracyjnych i dydaktycznych SUM mających bezpośredni kontakt z cudzoziemcami (studenci lub kadra) lub z dokumentami w języku angielskim.

- szkolenia specjalistyczne dla pracowników administracyjnych i dydaktycznych SUM mających bezpośredni kontakt z cudzoziemcami (studenci lub kadra) lub z dokumentami w języku angielskim tj.: Szkolenie z oceny zagranicznych dokumentów o wykształceniu dla pracowników administracyjnych. Kompleksowe szkolenie z zakresu obsługi studenta zagranicznego od rekrutacji po ukończenie studiów dla pracowników dziekanatów. Techniki asertywnej komunikacji w środowisku międzykulturowym dla pracowników administracyjnych i dydaktycznych. Szkolenie w zakresie Komunikacji międzykulturowej w uczelni dla pracowników administracyjnych i dydaktycznych oraz kurs języka polskiego dla studentów z zagranicy tj. studentów SUM kształcących się na kierunkach anglojęzycznych, a także studentów korzystających z wymiany międzynarodowej Erasmus+.

- aplikacja mobilna dla systemu Android oraz IOS ułatwiająca studentom z Zagranicy poruszanie się pomiędzy budynkami Uczelni (Wydziały, Rektorat, Biblioteka, Centrum Symulacji, Katedry, jednostki organizacyjne), kampusach wydziałowych, szpitalach klinicznych, po mieście oraz miastach ościennych, aplikacja pomoże odnaleźć drogę do wybranej jednostki lub do konkretnego nauczyciela akademickiego, ale również pokieruje do znajdujących się w okolicy atrakcji turystycznych, miejsc użyteczności publicznej, lokali gastronomicznych.

Uczelnia deklaruje, że wymiana doświadczeń podczas uczestnictwa w konferencjach międzynarodowych, panelach i warsztatach jest istotnym źródłem nowych idei i motywacją do doskonalenia przyjętych rozwiązań. Ponadto wskazuje, że doświadczenia w ramach uwag i sugestii są implementowane w proces kształcenia na Wydziale. Na ocenianym kierunku nie są prowadzone okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W ocenianej Uczelni stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, ponieważ studenci od roku 2005 mają możliwość wyjazdów zagranicę w ramach Programu Erasmus.

Umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, lecz realizowane w Uczelni w bardzo niewielkim stopniu, ponieważ na przestrzeni trzech ostatnich lat żaden student

z macierzystej Uczelni, ani też z innych zagranicznych szkół wyższych nie uczestniczył w wymianie międzynarodowej na ocenianym kierunku. Jedynie dwóch nauczycieli akademickich z Faculty of Health Sciences of Melillia Department of Nursey w Hiszpanii przybywało w tym okresie w Uczelni na krótkich (5 dniowych) wizytach.

Na ocenianym kierunku nie są prowadzone okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Zaleca się podjęcie skutecznych działań w celu zwiększenia wymiany międzynarodowej nauczycieli akademickich i studentów na ocenianym kierunku.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia oferuje wsparcie studentom wizytowanego kierunku m.in. poprzez motywację w zakresie dydaktycznym i naukowym. Wsparcie kadry dydaktycznej jest oferowane zarówno podczas zajęć, jak i indywidualnych konsultacji. O terminach konsultacji studenci są informowani w gablotach informacyjnych. Kontakt z nauczycielami akademickimi odbywa się w formie stacjonarnej oraz zdalnej. Studenci zazwyczaj są informowani o wszelkich zmianach lub innych kluczowych kwestiach dotyczących organizacji zajęć za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz osoby starosty roku. Zdarzają się jednak sytuacje, kiedy kluczowe wiadomości, np. o wznowieniu zajęć stacjonarnych, przekazywane są z niewielkim wyprzedzeniem, co w znacznym stopniu utrudnia studentom uczestnictwo w nich. Rekomenduje się podjęcie działań, których celem będzie zapewnienie prawidłowego przepływu informacji (z odpowiednim wyprzedzeniem) związanych z organizacją zajęć. Studenci otrzymują wsparcie od opiekunów roku, którzy są nauczycielami akademickimi poprzez przekazywanie niezbędnych informacji oraz pomoc w wykonywaniu koniecznych kwestii formalnych w Uczelni. Oferowany system wsparcia jest dostosowany do potrzeb różnorodnych grup studentów. Uczelnia wprowadziła wsparcie psychologiczne dla studentów ocenianego kierunku w czasie trwania pandemii COVID-19, co jest bardzo cenną inicjatywą, która powinna być kontynuowana również po zakończeniu pandemii.

Studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów. W roku akademickim 2020/2021, w związku z sytuacją epidemiczną, decyzją władz Wydziału, indywidualna organizacja studiów została wstrzymana, a studenci zobligowani są do uczestnictwa w zajęciach tylko w obrębie jednej grupy. W praktyce utrudnia to odrobienie zajęć, np. w przypadku choroby studenta.

Seminarium dyplomowe realizowane jest na II roku studiów, podczas którego studenci mają możliwość zapoznania się z technikami tworzenia prac dyplomowych oraz metodologią prowadzenia badań.

Program studiów przewiduje zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studenci zostali odpowiednio przeszkoleni do udziału w zajęciach w takiej formie.

Uczelnia zapewnia wsparcie studentom poprzez udzielanie stypendiów rektora za osiągnięcia sportowe, naukowe lub artystyczne. Jednocześnie Uczelnia oferuje stypendium socjalne oraz specjalne

dla studentów z niepełnosprawnościami. W ramach wizytowanego kierunku studenci mogą angażować się w prace kół naukowych. Członkowie organizacji studenckich mają swobodny dostęp do infrastruktury w celu organizacji spotkań oraz prowadzenia badań. Członkowie kół naukowych otrzymują odpowiednie wsparcie od opiekunów. Efektami prac w kołach naukowych są prezentacje studentów w czasie konferencji studenckich oraz publikacje w języku polskim i angielskim.

Sale wykładowe i ćwiczeniowe są wyposażone w sprzęt multimedialny i przystosowane do osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami realizowane jest przez Uczelnię poprzez zapewnienie odpowiedniego miejsca w bibliotece uczelnianej, dostosowany system informatyczny, pętle indukcyjne, windy oraz platformy schodowe. W uczelni został oddelegowany Pełnomocnik Rektora ds. studentów niepełnosprawnych, który wspiera osoby z niepełnosprawnościami w różnym zakresie, dostosowując proces kształcenia do ich indywidualnych potrzeb. Ponadto, w uczelni funkcjonują Asystenci osób niepełnosprawnych oraz zapewniony jest tłumacz języka migowego.

Biblioteka uniwersytecka jest wyposażona w zbiory oraz sprzęt umożliwiający odnalezienie szukanej literatury. Studenci mają dostęp online do zasobów bibliotecznych. Infrastruktura jest dostosowana do potrzeb studentów; w murach uczelni wygospodarowane są przestrzenie do odpoczynku oraz pracy własnej. Osoby z niepełnosprawnością mają zapewniony dostęp do infrastruktury, która jest dostosowana do ich potrzeb.

Samorząd Studencki angażuje się w życie Uczelni poprzez aktywny udział w gremiach uczelnianych oraz animację życia studenckiego. Przedstawiciele Samorządu Studentów pozostają w stałym kontakcie z władzami Wydziału na bieżąco reagując na zaistniałe nieprawidłowości lub sytuacje problemowe - szczególnie w czasie trwania pandemii COVID-19. Reprezentanci Samorządu ocenili pozytywnie współpracę z Uczelnią. Działania Samorządu są dofinansowywane przez Uczelnię.

W Uczelni istnieje Biuro Karier, które deklaruje podejmowanie działań mających na celu przygotowanie studentów do przyszłej pracy zawodowej poprzez prowadzenie kursów i szkoleń, których celem jest doskonalenie umiejętności miękkich. Działalność ta jest niewystarczająco rozpowszechniona. Studenci nie są zapoznani z działalnością jednostki. Strona internetowa zawiera bardzo nieliczne informacje, pozostając w większości zakładek pusta.

Studenci wizytowanego kierunku studiów otrzymują wsparcie ze strony obsługi administracyjnej poprzez dostosowanie godzin otwarcia dziekanatu oraz dostępność i działania wspomagające odnalezienie się w procedurach ogólnouczelnianych. Wskazano na pogorszenie się jakości pracy kadry administracyjnej w czasie pandemii COVID-19. Studenci wskazują, że kontakt z pracownikami Dziekanatu jest utrudniony, a czas załatwiania spraw wydłużony. Studenci mają możliwość oceny kadry administracyjnej oraz zgłoszenia skarg i wniosków w wymienionym zakresie. Mając na uwadze zastrzeżenia przekazane ZO PKA w czasie spotkania, rekomenduje się ewaluację pracy kadry administracyjnej oraz wdrożenie działań mających na celu zapewnienie odpowiedniej jakości obsługi interesariuszy.

System skarg i wniosków funkcjonuje za pośrednictwem zgłoszenia do dziekanatu, bezpośrednio do opiekuna roku, kierownika katedry lub dziekana w formie ustnej i pisemnej. Jednocześnie studenci mają możliwość w trakcie roku akademickiego uzupełnić anonimową ankietę prowadzoną każdego roku oceniającą poziom, terminowość realizacji i przydatność zajęć, stosunek prowadzącego oraz bazę dydaktyczną i jakość obsługi administracyjnej.

Studenci zaangażowani są w pracę poszczególnych zespołów, których działania skupiają się na zapewnieniu odpowiedniej jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Poza wspomnianymi osobami, pozostali studenci nie są prawidłowo poinformowani nt. podejmowanych działań w zakresie ewaluacji

oraz poprawy jakości kształcenia. Zespoły przedstawiają raporty z działalności w trakcie spotkań Rady Wydziału, co w ocenie ZO nie jest wystarczającą formą. Na ocenianym kierunku nie prowadzi się przeglądu oraz ewaluacji metod i form wsparcia dla studentów, a co za tym idzie nie podejmowane są działania udoskonalające jego formy. Zaleca się podjęcia takich działań.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia oferuje wsparcie studentom wizytowanego kierunku w zakresie dydaktycznym i naukowym. Osoby z niepełnosprawnościami mają zapewnioną pomoc Pełnomocnika Rektora ds. Studentów niepełnosprawnych, asystentów osób niepełnosprawnych, tłumacza języka migowego oraz specjalistycznej aparatury odpowiadającej na ich indywidualne potrzeby. W uczelni oferowany jest szereg świadczeń finansowych dla studentów wybitnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Uczelnia wspiera działalność naukową, samorządową, sportową i artystyczną studentów, zapewniając im dostęp do infrastruktury oraz odpowiednie finansowanie podejmowanych inicjatyw. Biblioteka oraz pomieszczenia dydaktyczne są prawidłowo wyposażone. Studentom zapewnia się możliwość zgłaszania skarg. W trakcie wizytacji stwierdzono nieprawidłowości w postaci nieefektywnego przekazywania studentom informacji związanych z procesem dydaktycznym; studenci informowani są z nieodpowiednim wyprzedzeniem o w prowadzanych zmianach, co uniemożliwia lub znacząco utrudnia im uczestnictwo w zajęciach. Studenci nie są informowani o efektach prac zespołów, co w ocenie zespołu nie odzwierciedla ich zaangażowania w prace na rzecz poprawy jakości kształcenia. Na ocenianym kierunku nie prowadzi się ewaluacji metod i form wsparcia dla studentów, a co za tym idzie nie podejmowane są działania udoskonalające jego formy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

1. Zaleca się rozpocząć prowadzenie ewaluacji metod oraz form wsparcia dla studentów celem zapewnienia doskonalenia oferowanego wsparcia.
2. Zaleca się poprawę formy informowania studentów o podejmowanych działaniach, np. zmiany w programie studiów, wynikach ankietyzacji, hospitacjach i innych, które mają na celu zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Podstawowym źródłem informacji o Uczelni są strony internetowe. Informacje są przedstawione w języku polskim, angielskim oraz rosyjskim, uwzględnia także potrzeby odbiorców niedowidzących. Na stronie głównej Uczelni wyodrębnione są następujące zakładki: Uczelnia, Nauka, Biblioteka, Student, Szkoła Doktorska, Kandydat, Biznes i Kontakt oraz Ustawa 2.0. Ze strony tej link prowadzi do Biuletynu Informacji Publicznej. W zakładce Kandydat są umieszczone informacje dotyczące procesu

rekrutacji. Informacje są aktualne i kompleksowe, obejmują wszystkie zagadnienia niezbędne do podjęcia decyzji o wyborze kierunku studiów, w tym pielęgniarstwa na Śląskim Uniwersytecie Medycznym. Ze strony głównej link prowadzi do strony centrum Dydaktyki i Symulacji Medycznej w Katowicach. Na stronie CDSM znajdują się informacje o zajęciach w Centrum, w tym szczegółowa siatka zajęć dla kierunku pielęgniarstwo oraz inne niezbędne informacje, np. wybrane scenariusze zajęć i filmy instruktażowe. Na stronie głównej znajdują się również linki do wirtualnej uczelni, systemu e-learning, strony zawierającej informacje o działalności naukowej SUM oraz do skrzynki zgłoszeniowej, gdzie można na załączonym formularzu zgłaszać zaistniałe sytuacje trudne i patologiczne. Zgłoszenie może być anonimowe. Linki ze strony głównej prowadzą także do stron zawierających dane o kształceniu zdalnym, w tym instrukcje, które obecnie, ze względu na sytuację epidemiczną jest powszechnie stosowane oraz do informacji o egzaminach, które są na bieżąco umieszczane w kalendarzu MS Teams. Po wejściu w zakładkę Student, otwierają się następujące linki: Start, Edukacja, Organizacja, Dziekanaty, Więcej, Erasmus+. W zakładce Dziekanaty, po wybraniu Dziekanatu Wydziału Nauk o Zdrowiu w Katowicach, prowadzącego między innymi kierunek pielęgniarstwo jest dostęp do harmonogramów studiów i sylabusów. Informacje są aktualne i kompleksowe. Na stronie tej zamieszczone są również wyczerpujące informacje o praktykach zawodowych. W zakładce Regulaminy zamieszczono podstawowe informacje, między innymi dotyczące zasad dyplomowania, Regulamin studiów, Regulamin biblioteki, Regulamin przyznawania świadczeń oraz Regulamin antyplagiatowy. W przypadku Regulaminów i zasad dotyczących egzaminów, jest link do strony Uchwały i Zarządzenia, ale informacje pod tym linkiem pochodzą z roku 2016.

W zakładce Organizacja jest odnośnik do Studenckiego Towarzystwa Naukowego, a kolejno do strony internetowej tego Towarzystwa, na której jest lista kół naukowych działających na WNoZ w Katowicach. Ostatnia aktualizacja tych informacji miała miejsce w dniu 17.11.2020r. Informacje dotyczące Samorządu Studenckiego są skromne, ograniczają się do ogólnego określenia zadań tej organizacji oraz wskazania składu osobowego. Informacje dotyczące programów wymiany, w tym międzynarodowej są wystarczające.

W zakładce Więcej dostępne są informacje, między innymi o wyjazdach studyjnych, programie Mostum, pomocy socjalnej czy wsparciu dla osób niepełnosprawnych. Jest tu również link do wspomnianej powyżej skrzynki zgłoszeniowej sytuacji trudnych i patologicznych.

Na stronie internetowej Uczelni znajdują się informacje o wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia, a w zakładce Uczelnia/Pracownik znajdują się informacje skierowane do pracowników.

Informacje dotyczące zasad zapobiegania zakażeniem SAR-COV-2 są aktualne. Jest także powszechnie dostępna procedura postępowania podczas zajęć dydaktycznych w czasie pandemii.

Podsumowując, informacje zawarte na stronie są kompletne i aktualne oraz zabezpieczają potrzeby wszystkich grup interesariuszy. Analiza strony internetowej pozwala na stwierdzenie, że w Uczelni istnieje system weryfikacji jakości i kompletności informacji przedstawianych publicznie. Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas wizytacji, więcej informacji dostępnych jest na stronach poszczególnych jednostek.

Dostęp do informacji zawartych na stronach www Uczelni jest zapewniony bez ograniczeń związanych z miejscem i czasem oraz urządzeniami służącymi do uzyskania tych informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Podstawowym źródłem informacji dla wszystkich interesariuszy są strony internetowe, w tym dostępne po zalogowaniu do Intranetu. Informacje zawarte na stronie są kompletne i aktualne oraz zabezpieczają potrzeby wszystkich grup interesariuszy. Analiza strony internetowej pozwala na stwierdzenie, że w Uczelni istnieje system weryfikacji jakości i kompletności informacji przedstawianych publicznie. Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas wizytacji, więcej informacji dostępnych jest na stronach poszczególnych jednostek.

Dostęp do informacji zawartych na stronach www Uczelni jest zapewniony bez ograniczeń związanych z miejscem i czasem oraz urządzeniami służącymi do uzyskania tych informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Śląskim Uniwersytecie Medycznym wprowadzono uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia (uszjk). Obecnie działanie tego systemu określa uchwała Senatu Uczelni nr 6/2019 z dnia 27 lutego 2019r. Uchwała ta określa cele uszjk, zwracając uwagę na współpracę w realizacji tych celów z samorządem studentów i doktorantów. W uchwale wskazano działania uszjk, które obejmują w szczególności: analizę zasad rekrutacji i dostępności informacji na temat kształcenia, monitorowanie standardów akademickich, monitorowanie procesu kształcenia, ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, ocenę warunków socjalno-bytowych studentów i doktorantów, ocenę jakości obsługi administracyjnej, ocenę mobilności studentów, doktorantów oraz nauczycieli akademickich, monitorowanie kariery zawodowej absolwentów, uzyskiwanie opinii absolwentów o przebiegu odbytych studiów, uzyskiwanie opinii pracodawców o zatrudnianych absolwentach uczelni, oraz przygotowywanie dokumentów regulujących proces kształcenia. Określono również szczegółowe zadania prowadzące do realizacji w/w działań. Zadania te w zakresie monitorowania programu studiów dotyczą analizy i oceny charakterystyki kierunku studiów, kwalifikacji absolwenta, zgodności programu z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, prawidłowości systemu ECTS, zgodności sylabusów z efektami uczenia się, doboru metod weryfikacji efektów uczenia się, a także zgodności merytorycznej treści programowych z efektami uczenia się, warunków realizacji studiów, tj. infrastruktury, liczebności grup studenckich i wyposażenia biblioteki i czytelni.

Wspomniana powyżej Uchwała Senatu określa także strukturę uszjk. Tworzą ją: Rektor, Prorektor ds. Studiów i Studentów, Prorektor ds. Szkolenia Podyplomowego, Senacka Komisja ds. Studiów, Studentów i Jakości Kształcenia, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK), Dziekani Wydziałów, Pełnomocnicy Dziekanów ds. Kształcenia, Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (WZJK). Określono skład Zespołów, w każdym zespole są przedstawiciele studentów. Określono również zadania poszczególnych osób lub zespołów tworzących uszjk. Do zadań

WZJK należy w szczególności systematyczny monitoring programów studiów realizowanych na Wydziale oraz przedstawienie Radzie Wydziału i Dziekanowi rocznego sprawozdania z dokonanych przez zespół ocen jakości kształcenia wraz ze wskazaniem propozycji działań naprawczych i doskonalących. WZJK wskazuje również harmonogram wykonania tych działań oraz osoby odpowiedzialne za ich realizację.

Szczegółową ocenę programu studiów na kierunku prowadzi Wydziałowa Komisja Programowa. Do jej zadań należy systematyczny i kompleksowy przegląd efektów uczenia się i programów studiów, w tym systemu ECTS. Komisja spotyka się zgodnie z ustalonym harmonogramem, 1 raz na dwa miesiące, jednak w razie potrzeby mogą być organizowane dodatkowe spotkania. W składzie Komisji na ocenianym kierunku studiów jest 9 osób, w tym 3 osoby posiadające prawo wykonywania zawodu lekarza, 6 osób posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza oraz 1 student ocenianego kierunku studiów – pielęgniarstwo. Komisja dokonuje oceny zgodności programu studiów z powszechnie obowiązującymi aktami prawnymi. Ocena ta przeprowadzana jest jeden raz w roku, przed zatwierdzeniem planów studiów na kolejny rok akademicki. Komisja dokonuje także oceny treści programowych i adekwatności metod kształcenia, a także metod weryfikacji efektów uczenia się. Informacje niezbędne do wykonania powyżej określonych zadań, Komisja uzyskuje od studentów i nauczycieli akademickich, którzy niezależnie od siebie dokonują analizy uzyskania efektów uczenia się. Analiza ta dokonywana jest w oparciu o określone zasady opisane w odrębnym dokumencie. Zgodnie z tymi zasadami, student dokonuje samooceny uzyskania efektów uczenia się, natomiast nauczyciel akademicki prowadzący przedmiot wypełnia kartę ewaluacji procesu kształcenia. Uzyskane w ten sposób informacje wraz z propozycją działań naprawczych, kierownik jednostki przekazuje do dnia 15 października danego roku akademickiego do Dziekana oraz Wydziałowej Komisji Programowej, która to Komisja ocenia stopień uzyskania efektów uczenia się. Członkowie Komisji nie wskazali konkretnych działań podjętych przez Komisję w ostatnich latach w efekcie uzyskania informacji z opisanej powyżej ankiety. Nauczyciele akademicy mogą zgłaszać swoje sugestie dotyczące programu studiów, a w szczególności działań doskonalących bezpośrednio do Komisji Programowej. Na spotkaniu ZO z członkami Komisji Programowej oraz Komisji Wydziałowej i Uczelnianej, ci ostatni wskazali przykłady zaproponowanych działań - zwiększenie liczby godzin realizacji wybranych przedmiotów. Informacje niezbędne do doskonalenia procesu kształcenia uzyskuje się również w wyniku ankietyzacji studentów obejmującej ocenę zajęć i nauczycieli akademickich oraz obsługi administracyjnej. Zwrotność ankiet wynosi około 10%. Do zadań wszk należy stałe upowszechnianie i promowanie wśród studentów tej formy informowania władz wydziału o procesie kształcenia. Członkowie Komisji Wydziałowej odbyli kilka spotkań ze studentami, na których wyjaśniano zasady ankiety oraz zachęcano studentów do ich wypełniania, jednak nie podjęto innych konkretnych działań mających na celu zwiększenie zwrotności. Należy zwrócić uwagę, że wyniki zbiorczego opracowania ankiet studenckich nie są powszechnie dostępne. Z informacji uzyskanych podczas spotkania ZO z członkami wszk nie wynika również, aby w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów dokonywali oni analizy zidentyfikowanych w ankietach problemów oraz nie wynika, aby zaproponowane zostały działania naprawcze wynikające z tej analizy. Brak jasnego wskazania studentom wyniku ich zaangażowania w proces oceny zajęć i nauczycieli akademickich poprzez przedstawienie konkretnych działań naprawczych w odpowiedzi na ich postulaty i uwagi wpływa na małą zwrotność ankiet i pozbawia wszk kluczowych informacji dla procedury doskonalenia jakości kształcenia. W Wydziale (i na ocenianym kierunku studiów) dokonuje się hospitacji zajęć oraz praktyk zawodowych, zgodnie z przyjętą procedurą. Wyniki hospitacji zapisuje się w formie protokołów hospitacji zgodnie ze wzorem przyjętym dla całej Uczelni. Wyniki hospitacji wykorzystywane są także w ocenie okresowej nauczycieli oraz przy

podejmowaniu decyzji o zatrudnieniu i awansach. Wyniki hospitacji nie są jednak brane pod uwagę podczas projektowania działań doskonalących programy studiów.

Badanie losów zawodowych absolwentów prowadzi w Uczelni Dział Karier Studenckich i Promocji. Badania dotyczą wszystkich absolwentów i przeprowadzane są 1 rok po ukończeniu studiów. Ostatnie badanie zostało przeprowadzone w roku 2016/2017. Członkowie Wydziałowej Komisji Programowej nie potwierdzili uwzględniania informacji zwrotnych od absolwentów w procesie doskonalenia programu studiów.

W procesie doskonalenia jakości kształcenia biorą udział interesariusze zewnętrzni. Opinie interesariuszy zewnętrznych uzyskiwane są przez Komisje Programowe od działających przy nich Rad Pracodawców. Od roku 2019 nie odbyło się ani jedno spotkanie Rady Pracodawców. Na spotkaniu z ZO podano przykład dotyczący propozycji interesariuszy zewnętrznych odnośnie doskonalenia programu studiów. Propozycja ta dotyczyła pogłębienie wiedzy i umiejętności studentów w zakresie sposobów komunikowania się w zespole terapeutycznych oraz z pacjentami i ich rodzinami, a także doskonalenia umiejętności związanych z dokumentacją medyczną. Wydziałowa Komisja Programowa nie zaproponowała żadnych działań w zakresie zmian w programie studiów, które uwzględniłyby te postulaty. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia nie są weryfikowane pod względem jakości prace dyplomowe. Ocenie nie podlega również system recenzowania prac. W tym zakresie określono wytyczne do oceny prac, a tematy prac dyplomowych zatwierdza dziekan.

Zganie z powołaną na wstępie Uchwałą Senatu do zadań wszk należy monitorowanie i ocena mobilności studentów i nauczycieli, która może skutkować nowymi propozycjami działań doskonalących program studiów. Na ocenianym kierunku w okresie ostatnich 2-3 lat nie wyjechał żaden student ani nauczyciel akademicki. Komisja Wydziałowa nie sformułowała żadnych zaleceń dotyczących zwiększenia mobilności na ocenianym kierunku studiów.

Informacje uzyskane przez Radę Programową są przekazywane zarówno do dziekana Wydziału jak i do wydziałowej komisji jakości kształcenia, która, jak wspomniano powyżej, na tej podstawie sporządza coroczny raport na temat jakości kształcenia w Wydziale oraz proponuje działania doskonalące.

Na spotkaniu ZO z przedstawicielami wszk nie przedstawiono sposobów weryfikacji wdrożenia zaproponowanych działań naprawczych i doskonalących.

W Uczelni podejmuje się działania doskonalące wszk. Wskazuje na to między innymi nowelizacja struktury i zadań systemu w 2019 r.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

godnie z Uchwałą Senatu SUM, Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (wszk) w Uczelni i na Wydziale obejmuje kompleksowe monitorowanie wszystkich aspektów warunkujących jakość kształcenia, w tym monitorowanie programów studiów. Opisano odpowiednie działania. Do prac wszk włączeni są interesariusze wewnętrzni, studenci i pracownicy oraz interesariusze zewnętrzni, jednak ich udział jest niewystarczający. Efektywność systemu nie jest również pełna. Nie wszystkie aspekty uzyskiwania i weryfikacji efektów uczenia się, w tym kształcenia praktycznego oraz jakości prac dyplomowych są uwzględniane w działalności wszk. We wszk nie są także wykorzystywane wszystkie dostępne źródła informacji stanowiącej podstawę planowania działań naprawczych i doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

1. Zaleca się intensyfikację działań promujących ankietę studencką i upowszechnianie jej wyników w formie uwzględniającej ochronę danych osobowych.
  2. Zaleca się intensyfikację współpracy ze studentami w zakresie oceny i doskonalenia programów studiów.
  3. Zaleca się intensyfikację współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie opiniowania i oceny programów studiów.
  4. Zaleca się weryfikację jakości prac dyplomowych oraz ocenę zasadności oceny tych prac przez recenzenta.
  5. Zaleca się ocenę i sformułowanie propozycji rozwiązań mających na celu zwiększenie stopnia mobilności studentów i nauczycieli na ocenianym kierunku studiów.
  6. Zaleca się wykorzystywanie wszystkich dostępnych źródeł informacji o jakości kształcenia i formułowanie na ich podstawie konkretnych zaleceń naprawczych i doskonalących program studiów, a także zastosowanie metod weryfikacji ich wdrożenia.
- 4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)**

Zalecenie

W ramach Uchwały nr 537/2014 z dnia 4 września 2014 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie określiło wobec jednostki żadnych zaleceń. Wydział podczas oceny instytucjonalnej otrzymał ocenę pozytywną.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Nie dotyczy

Przewodnicząca Zespołu oceniającego:

Prof. dr hab. n. med. Bożena Czarkowska - Pączek

